

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

NYILTTÉR PÖTTÖRRE 50 FILLÉR.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolvasó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az ingyenes népoktatás.

A negyvennyolcas nagy idők tavaszi lehellete töltötte be a magyar törvényhozás palotájának gyönyörű termeit és folyosóit, midőn Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, a fölébredt nemzeti közszellem óhajának megfelelően a Ház asztalára tette az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslatot.

Történelmi pillanat volt az! Mert ami után a nemzet csaknem másfél évszázad óta hön vágyakozott: immár valósággá lett Apponyi Albert grófra várt az 1848 törvényhozás bizottsága és összesége által elfogadott ingyen oktatásról szóló szakasz életbeléptetése.

Miért sürgette a magyar nemzet mindenkor az ingyenes népoktatást megvalósítani? Könnyű a felelet. Azért, mert az ingyenes oktatás elsősorban a nép milliói között hinti el a végtelen nagy áldásait.

Megszűnteti a tudatlanságot, amely kevéssé járja a nép boldogulásának és éppen a legszegényebb néposztály előtt megnyitja az iskola kapuit s felfegyverzi őket azokkal az elemi ismeretekkel, amelyekre olyan szükségük van, mint a falat kenyérre, hogy a reájuk váró nehéz életviszonyok között boldoguljanak. Betereli az iskola-kerülőket a tudás hajlékába, hogy elássa őket az életre szükséges utavalóval.

Nálunk Magyarországon szinte megdöbbentő ki is mondani: több mint hatszáz ezer iskolakerülő van. Ily tömérdek gyermek nőtel szellemi sötétségben, anélkül hogy az iskolában megtanították volna őket a gyakorlati életre nélkülözhetetlen ismeretekre és erkölcsi életük megővésére.

De hát mi állta mindennek az útját? A tandíj, meg a szülőnek, tanítónak egyaránt terhes harminc filléres tanítói nyugdíjtarulék befizetése. Nagyon sok szegény szülő a mindennapi élet gondja, terhe viszarasztott a szegénységi bizonyítvány előteremtésével járó sok lótlás-futás. Néha napokig is kénytelen volt járni kelni, hol a jegyzőhöz, hol a bíróhoz, hol az előjáróhoz a tandíjmentesség elnyeréséhez szükséges szegénységi bizonyítványért. Ki napszámot, ki egyéb napi keresetet vesztett a hivatalos helyiségek előtt való ácsorgásokkal, az ide oda küldözgetésekkel. Hát még a szemérmesebb szegény ember? Sokszor a betérv falatjára szükséges pár garasát kellett a »Vagyontalansági bizonyítvány« bélyegére adni, csak hogy gyermekét iskolába járathassa.

Apponyi Albert gróf véget vetett e visszás, türhetetlen állapotnak és meghozta az ingyenes népoktatást s ezzel oly nagy szociális kötelességet teljesített, amellyel minden kulturállam tartozik a tankötelezettől szülőig folyólag az ő népének. Apponyi jól ismeri a magyar nép nemzetfentartó erejét.

Bűnnek tartaná elhanyagolni ezt a népet, mert aki ezt tenné, a hazát hanyagolná el. Aki azonban oktatja, neveli, gondozza: az érdemessé lesz a haza hálájára. Sokáig nem ismerték fel azt az igazságot, hogy a nemzeti haladás valódi emeltyűje elsősorban a magyar földműves osztályban található meg. Nem vették számba a magyar népfaj képességeit.

A népet becsülte most meg Apponyi gróf, amikor megajándékozta az ingyenes népoktatással. Ezzel azt akarja, hogy ez a derék magyar nép megszeresse az iskolát és ne essék náluk az iskolázás az adóterhek kategóriájába. Az iskolázás becsé válik a néphit részévé. Hogy belássa a nép, hogy gyermekeiket az élet nagy küzdelmeinek legyőzésére tanítja az iskola.

A községi és hitfelekezeti népiskolákban az ingyenes tandíjmentes oktatás 1910 szeptember 1-én lép életbe.

A javaslat 7. szakasza elrendeli, hogy minden iskolafentartó köteles az elemi mindennapi iskola hat évfolyamát illetőleg az általános ismétlő- vagy gazdasági népiskola három évfolyamát végzett minden tanulónak magyar nyelven bélyegmentes végbizonyítványt adni és e végbizonyítványról magyar nyelven törzkönyvvel vezetni és megőrizni.

Művelődési szempontból nagyfontosságú rendelkezése a törvénynek az is, hogy törvénybe iktalják az iskoláknak könyvtárakat való felszerelését. Az oktatás ingyenes; csupán 50 fillér beiratási díj szedhető könyvtári célokra.

A könyvtárak létesítésével népünk a pihenés napjain hazafias érzületét ápoló, vallásérkölcös érzését fejlesztő és szívetleket gyönyörködtető olvasmányokban kereshet üdülést és szórakozást; elméjét, a nép- és ismétlő-iskolából kikerülve, még ezután is hasznos olvasmányok útján képezheti; tudását saját boldogulása érdekében hasznos művek olvasása által tapasztalatai körének szűk határai közt is mindinkább gyarapíthatja, öregbítheti; hazai intézményeink tisztelétét, nemzeti hagyományaink és nyelvünk szeretét, jeles írók örökbecsű alkotásai visszhangjaként szívében az élet fáradsalmi között is sértetlenül épen megőrizheti és mindinkább fejlesztheti. S hogy ez megvalósulhasson, szükséges, hogy serdülő ifjuságunk már zsenge korában hozzászokkék az olvasgatáshoz, a könyvtárhoz s ahhoz a gondolathoz, hogy a jókönyvtár minden emberre nézve a tiszta örömek kiapadhatatlan forrása.

Eddig is sok történt e téren s ma az államsegélyes községi iskolák mellett mintegy 2500 ifjusági könyvtár terjeszti áldásait a nép milliói között.

Az ifjusági könyvtáraknak nagy jelentőségére való tekintetből az elemi népiskolák mindennapi tanfolyamában a beiratási

díjak szedése továbbra is fentartatik, mert más forrást sem az állam, sem a községek és hitfelekezetek nem volnának képesek kijelölni, amelyből az ifjusági könyvtárak szükségletei fedeztetnének.

Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter ingyenes népoktatási törvénye nyomán bizonyára meg fog indulni a gondoskodás részben hatósági, részben társadalmi úton — éppúgy, mint a szabad Svajcban — oly intézmények létesítéséről, melyek a gyermekek testi, lelki épségének, minden nevelés és oktatás alapjainak állanak szolgálatában. El fog terjedni országsszerte a befátás, hogy az ingyenes népoktatástól a nemzeti erőnek gyarapodását várhatni és ezzel együtt növekedni fog a magyar nép erkölcsi tőkéje is.

A kultúra harcossai.

Sokszor halljuk a frazisokat! Nemzetnapszamosokról esik a szó, az ő működésüket, az ő tevékenységüket jelölik meg. S nem mondok nagyot, amidőn állítom, hogy a tanítósság számára mindenkinnek van egy-néhány tanácsolni valója. Szép hogy ily tekintetben érdeklődnek a tanítósság iránt s sokan igyekeznek hozzászólni a tanügynek könnyen hozzáférhető kérdéseihöz, sajnós azonban, hogy ez az érdeklődés természetlénél fogva a tanügynek sokszor inkább kárára, mint hasznára van.

Ilyen veszedelmes érdeklődést tapasztalunk különösen nemzetiségi vidékeken, ahol némely vezető szerephez jutott egyéni-ség feszegetni kezdi az iskolában történő magyarisítást. Beleköt az iskola munkájába s az anyanyelv visszaszorítása miatt izgatni kezd a magyar nyelv ténfoglalása ellen.

Ilyen tendenciákkal találkozunk a vend vidéken is. És ez a dolog nem újabb keletű. Már évek óta észlelünk ilyen jelenségeket. Hol elalusznak, hol fellobbanak; de kipszatulni nem tudnak.

Gáncsol vetnek e közben a tanítósság munkája ellen: hogy rosszul nevelik a népet s hogy erőszakoskodnak a magyarisítás körül.

Kár, hogy ilyen értelmellen jelszavakkal akadályozzák a tanítósság magasztos munkáját. Azért a világ forgásában meg nem áll; a tanítósság az idegenajkuak nemzeti irányu nevelésétől el nem áll, hanem fáradhatatlanul dolgozik azon, hogy az egész nemzet érzelmében is magyar legyen.

Igen! Eddig is hirdtettem szóban és sajtó útján hogy a tanítósság van hivatva a jövő nemzedéket nevelni.

A milyen nemzedéket mi nevelünk, olyan lesz a jövőndő Magyarország polgársága. A tanítósság van hivatva a magyar Magyarország erős fundamentumát lerakni

s építeni. A tanítószag él a nép között. Ő hirdesse, ő táplálja a nemzeti szellemet.

A tanítószag vezetése mellett lehet minden honpolgár e hazának hasznos egyede. A tanítói kar hirdeti és hirdeti az eszmét hogy: mindenkinek kötelessége — habár porszemnyivel is, hozzájárulni a magyar állameszme kiépítéséhez!

Mi magyarosítjuk a vend népet. Akarjuk is magyarosítani s van is ennek a népnek őszinte hajlandósága ehhez, mert belátja, hogy a magyar föld élető ereje táplálja s igyekszik megtanulni az édes anyaföld nyelvét, látván hogy e nyelv tudása kötelesség s őriási haszonnal jár. Csak nem kell e népet előhaladásában megállítva visszafelé vezényelni. Örömmel hirdetem a konstátálható tényt, hogy a népiskola első osztályába bejövő gyermekek csevegnek magyarul. Nem mind, de szép számban. A falvakban pedig a gyermeknépség játékaiban a magyar nyelvet használja. Haladás ez!

Csak neveljük a gyermek lelkebe a magyar nyelv szeretetét, megbecsülését. Most is állítom, hogy ez vezet eredményre. Ne próbálgassunk, de tegyünk. Ez a fő. S ne gondoljuk azt, hogy a gyermeket anyanyelvétől fosztottuk meg, ha magyarul tanítunk!

Az ének és játék szintén őriási halással vannak a magyarosításra. Azok a jó fülbeaszó magyar dalok, mennyire sietnek belevésődni a fogékony gyermeklélekbe. Az ismétlődően pedig tanítsuk az eredeti magyar népdalokat. Nem taníthatjuk mindenkort az eredeti szöveggel, de az ismétlődő évfolyamának vége felé már így tanítsuk. Az eredeti népdalt dobjuk a nép közé.

De jelen cikkemben nem részletezhetek. Csak újból ismétlem: Magyarországbán vagyunk, ezer éves multunk, történelmi tradícióink van s nem akarjuk megszentsegteleníteni őseink szent porait.

Főntartjuk tehát unokáinknak e szent földet, s jó magyarrá akarunk nevelni mindenkit. Igaz magyar becsületünkre fogadkozunk!

Hegedűs Elek

A Délivasut Kotor biztonságáért.

Bizonyára emlékeznek még olvasóink arra a pusztító árvízre, mely a f. év tavaszán Kotor községet elöntötte és melyről annak idején a legrészletesebben tudósítottunk.

A Mura pusztításának csak a folyó szabályozásával lehet véget vetni, addig is azonban, míg ez megtörténik, szükséges hogy a veszélyeztetett község érdekében sürgős intézkedéseket tegyenek. Ezek közé tartozik elsősorban az, hogy Kotor mellett a vasuti töltésen lefolyást engedjenek az árnak, mert az idén is, mindaddig emelkedett az ár, míg a töltést két helyen át nem szakította. Ezért Dobrovics Milán, a letenyi kerület orsz. képviselője, érintkezésbe lépett a Délivasut igazgatóságával, melynél azt óhajtja kieszközölni, hogy a töltésen, a víz lefolyására viaduktokat építtessenek.

E fontos ügy állásáról tájékoztat bennünket az a levél, melyet a vasuti igazgatóság legutóbb írt el Dobrovics képviselőhöz. A levél egy része így hangzik:

Hivatkozással folyó hó 17-én hozzánk intézet becses levelére, a Kotor község környékén a Mura árterébe béepítendő új hidnyitások ügyében van szerencsénk válszólni, hogy a magunk részéről is kívá-

natosnak tartjuk, hogy a Mura árvízlefo-lyási viszonyai mielőbb javítottassanak.

A netalán szükséges új hidak helyének, számának és nyílászágának megállapítása azonban a vizjogi törvény értelmében vizjogi eljárás tárgyát képezi és a közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozik, miért is addig, amíg az új hidnyitások helye, száma és nagysága jogerős határozattal meg nem állapítatik, a magunk részéről semmit se tehetünk.

Megjegyezzük, hogy a szóban levő ügyben a vizjogi eljárás már megindított, de még ezideig a kérdés a vizjogi törvényben előírt érdemleges tárgyalás alá nem került. Zalavármegye alispánja 1905 évben e tárgyban hozott ugyan már egy határozatot, e határozat azonban alaki okokból megsemmisített.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXV-ik évf. III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékbán vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen. Tisztelettel a Kiadóhivatal.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előljárósága közhírré teszi, hogy a folyó 1908. évre egybeállított III. oszt. kereseti adókielvási lajstrom a községháza 3. számú hivatalos helyiségében közzsemlére helyeztetett és hogy az abban foglalt tételek az adókielvási bizottság által e hó 14-től 18-ig napjáig bezárólag fognak tárgyalatni.

Az előljáróság.

— **A keszthelyi kiállítás elmarad.** Már régebben fölmerült az a terv, hogy a jövő év tavaszán a balatonvidéki vasut megnyitása alkalmával nagyobb ipari és mezőgazdasági kiállítást rendezzenek Keszthelyen Keszthelyről most azt jelentik, hogy a vasutat a megállapított határidőre üzembe helyezik ugyan, a kiállítás azonban el fog maradni, mert az érdekesség az eszmét megfelelő tölke hiányában és az idő rövidsége miatt meg nem valósíthatja.

— **Női ker. tanfolyam.** A nagykanizsai felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan a jövő tanévben is női ker. tanfolyam nyílik, ha arra elegendő számú tanuló jelentkezik. Belépni óhajtok ebbeli szándékukat mielőbb az igazgatósággal közölnék.

— **Házasság.** Fischel Lajos, a nagykanizsai Fischel Fülöp fia nyomda és kiadó cég birtalga f. hó 15-én lép házasságra Fiumében Bonyhádi Ida urhölgygel.

— **Eljegyzés.** Walder Márton, zágrábi m. á. v. alkalmazott, jegyet váltott Heinrich Dávid helybeli terménykereskedő kedves leányával, Fanny kisasszonnyal.

— **Tanfolyamok ki nevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi kormányzó Lázár Károly pest-pilis-solt-kiskunmegyei kir. tanfelügyelőséghez berendelt állami elemi iskolai igazgató-tanító Bácsbodrogmegyébe a IX. fizetési osztályba segédtanfelügyelővé nevezte ki. Az új tanfelügyelő a csáktornyai állami tanítóképző-intézet növendéke volt, itt tette le a tanítói képesítést 1887. évben mely után Fiuméba nevezetett ki áll. tanítónak, s rövid néhány esztendei működés után központi szolgálatra berendeltetett a kultuszminiszteriumba. A központban egy évtizedet meghaladó időt töltött s ügybuzgósá-

gával, tevékenységével feljebbvalói teljes megelégedését érdemelte ki, úgy, hogy a magas miniszterium most tanfelügyelői előléptetésben részesítette a tevékeny igazgató tanítókat

— **Tolvaj katoná.** Fábán József palini méneskatoná Kotorban volt a méneskirendeltségnél. Ott feltörte Kosztolics Sándor katori kormcsáros lakását s 200 koronát ellopott. A csendőrség másnap azonnal ki-nyomozta a tettest, kinél a pénzt is megtalálták. A meglévelyedett embert átadták a katonai hatóságnak.

— **Rendkívüli szolgálat** a megyebeli postahivataloknál. A földmívelésügyi miniszter leiratban értesítette Zalavármegye alispánját, a kereskedelmi miniszterium egy üd- vős intézkedéséről, mely aratás tartamára érvénybe lép. Az intézkedés szerint mindenütt, ahol a közigazgatás első listviselője ez iránt megkeresi a postaigazgatóságot, aratás tartamára nemcsak a járási székhelyeken, — de a legkisebb posta- és távirduhivatalban is rendkívüli szolgálatot tartozik teljesíteni a postahivatal, — hogy a gazdasági közönségnek fontos munkája alatt állandóan rendelkezésre álljon.

— **A Gazdasági Egyesület köréből.** A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület nyári rendes közgyűlését f. hó elején tartotta meg Keszthelyen, a városháza nagytermében. A közgyűlés megelzőleg a megyei Központi Mezőgazdasági Bizottság ülésezett, a melyen a következő, Muraközt érdeklő ügyek tárgyalattak: 1) A gazdasági egyesület titkárnak javaslatára a bizottság a f. évben a muraközi lódíjazás céljára 400 kor. adományt fordít. 2) Elhatározta a bizottság, hogy Muravidén, ahol háziipari telep van, háziipari szövetkezet létesítése iránt a tárgyalásokat megindítja, ha pedig a tárgyalások itt eredményre nem vezetnek, Turcsicscsén szövetkezetet szervez. A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése pedig elhatározta, hogy ez évben Perlakon rendezendő állatdíjazáson 600 koronát oszt ki. Az állatdíjazás napja július hó 31-éig úgy az állattenyésztési felügyelőségnek, mint pedig a gazdasági egyesületnek bejelentendő.

— **Szerkesztő-változás.** A Nagykanizsán megjelenő »Zalai Közlöny« c. hetilap szerkesztésével a kiadó részéről Kertész József tanár bízott meg.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Zsebők János helybeli áll. polg. iskolai rendes tanítót a IX. fizetést osztályba nevezte ki.

— **Athelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Andrócsac Lénárd alsólendvai kir. járásbírósi végrehajtót a perlaki kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Pénzügyi kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Lippics István csáktornyai pénzügyi számellenőrt jelenlegi állomáshelyén való meghagyásával végleges minőségű pénzügyi számvizsgálóvá nevezte ki.

— **Testi sértés.** Csmretnyák András stridói lakosházánál, hol mézsör kimérés volt m. hó 14-én a délelőtti órákban Horváth János, Széver Antal és Petkovics Péter szóváltásból kifolyólag összeveszttek, miközben Széver Antal farkashegyi lakos zsebkésével Petkovics Pétert annyira oldalba szúrta, hogy az orvosi láttelel tanúsága szerint 21 napig gyógyuló testi sértést ejtelt rajta. Széver A. és társa a kir. ügyészségnél föl-jelentettek.

— **Rendőri hírek.** Franzsol Lenke sze-lencei születésű helynelküli cseléd m. hó

21-én el lett fogva a helybeli kir. járás-bírósnak átadva, mert volt gazdája, Karlovcs Iván györgyikei lakos kárára még múlt hó 10-én 34 kor. kézpénzt ellopott. — Zadrávec Ferenc ráckanizsa völgyi lakos m. hó 24-én, Ráckanizsán megtartott országos vásár alkalmával Knauz Zsókef gumilicai lakos zsibárustól 5 drb. zsebkést és 1 drb. ollót 2/70 kor. értékben ellopott. Feljelentették a büntető bíróságnak. — Petrán Pál és Zsvorc István felsőpusztafai lakosok pedig m. hó 30-án özv. Kleinné szül. Rosenberg Anna helybeli lakosnak 60 m. hosszú ruhaszárító kötelét bosszúból összevagdalták, miáltal 8 kor. kárt okoztak. — Mindkét napszámos a helyi bíróságnak feljelentett.

— **Házasság.** Lulich Albin Julian-Egyesületi tanító f. hó 8-án esküdtől örök hűséget Csáktornyan Lippics István penzügyi számvizsgáló kedves leányának, Ilona kisasszonynak.

— **Öröm a cigányok között.** Nagy örömet okozott a csáktornyai tolonc állomáson a m. kir. belügyminiszter urnak f. hó 8-án leérkezett rendelete, a mellyel megengedte, hogy az itt, már két és egyegyed év óta őrizet alatt álló 11 cigányasszony szabadon bocsájtassék. Az őrizet alatt álló cigányok egy része, kik horvát honosoknak vallják magukat, Horvátországba a többiek pedig Vasvármegyébe, mint az előbbi tartózkodott helyükre loagnak toloncoltatni. A 11 cigány nő a közbizonyi elöljáróság kérelmére s a főszolgabírónak a felsőbb hatóságból tett indokolt előterjesztésére lett szabadon bocsájtva.

— **Talált tén.** Zalaújvár községben f. évi július hó 1-én este 10 órák egy körülbelül 5 évesnek látszó vörösszőrű ténen bitangásban találtatott. Az állat Zalaújvár község elöljárósága által őrizetbe vételt, ahol jogosult tulajdonosa átveheti.

— **Lopott óra.** A helybeli csendőrös egy valószínűleg lopásból eredő 14 karátos arany órát szolgáltatott be a helybeli főszolgabírói hivatalnak. Káros tulajdonosa megelégedéssel igazolás után azt a főszolgabírósnak átveheti.

— **Megvadult bika.** Nagy ribilliót okozott f. hó 9-én reggel Csáktornyan egy bika mely — nem tudni mi okból — megvadulva örült rohanással száguldott a majorba vezető utakon végig, s embert, állatot a legnagyobb veszéllyel fenyegetett. Ugyanis ifj. Neumann Miksa helybeli lakos sztanetincei birtokáról egy bikát adott el Meider Márk csáktornyai mesárosnak. A bikát f. hó 9-én Nemes András és Heric Károly sztanetincei lakosok hajtották Csáktornyára hol is, a város közelében a bika tölük elszabadult, s s annyira megvadult, hogy azt megfékezni emberi erővel teljesen lehetetlen volt. A megvadult bika a személy és vagyonbiztonságot nagy mérvben veszélyeztette, mert a két hajtót és Pálfi Vendel majori lakost is könnyebben megsértette, a kocsiba fogott majori lovaknak pedig neki szaladt s majd össze nem döntötte őket. Miért a Németh István rendőrbiztos a megvadult bikát Babics István városi rendőrrel az egyik majori utcán lelövelte.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter Tiszai Kálmán okleveles tanítót a dékánoveci új áll. elemi népiskolához, Avár Gyula okl. ta. itót a dománineci új áll. elemi népiskolához rendes tanítókká 1908. szeptember hó 1-től számított hatálytalán kinevezte.

— **A perlaki m. kir. állami elemi fiú- és leány-, gazdasági ismétlőiskolák és kisdéd óvodák f. tanévi értesítőjét a tanítótestület közreműködésével Tóth Sándor igazgató közli.** Az értesítőből kitűnik, hogy az elemi népiskolába beiratkozott 276 fiú és 247 leány, összesen 523 tanuló; az áll. gazdasági ismétlő iskolába 93 fiú, 119 leány, összesen 212 ismétlőiskolai tanköteles. A három kisdédóvodába beiratkozott 136 fiú, 130 leány; összesen 266 óvóköteles. A községi iparos-tanonciskolába pedig felvettelt 50 tanuló. Így Perlakon a lefolyt tanévben 1051 tanköteles nyert oktatást. Jól esik az értesítőből olvasnunk azt, hogy Perlakon az összes tankötelesek be vannak iskolázva. Bárcsak így volna ez Muraköz többi iskoláiban is; de fájdalom nem egy helyet ismerünk, hol részint az előljáróság nemtörődömsége, a szülők lelketlensége, részint pedig az iskolaépület tantermeinek szűk volta miatt nem egy 8, 9, 10 éves gyermek kénytelen az iskola áldásait nélkülözni. A tanítótestület 10 rendes, 1 hitoktató és 3 kisdédóvodából áll. Változás a tanítótestületben nem történt.

Az ifjúsági egyesület, melynek 5 alapító, 24 pártoló és 136 rendes tagja van a lefolyt tanévben 25 előadást tartott. Az egyelet vagyona 193 kor. 72 fillér, könyvtára 256 művet tartalmaz.

A »Szegény tanulókat segélyező egyesület» melyet a testület 3 tagja vezetett, e tanévben 105 pár csizmával segélyezte a tanulókat; az egyesület tőkéje 1467 kor. 99 fillér. A »Jókar-alap» 344.99 kor.-ból áll. Úgy a könyvtár, mint pedig a szertár több művel gyarapodott. Veszteség is érte az intézetet a f. tanévben, ugyanis Grész Alajos gond. alelnök múlt év okt. 21-én elhunyt. A boldogult egy évtizednél hosszabb ideig volt tagja a perlaki áll. iskola gondnokságának, s mindenkor a legnagyobb odaadással és hazafias buzgalommal iparkodott Perlak kulturájának fejlesztésében, mint gond. tag közreműködni. A főiskoláról, melyben a fak. nemesítését, nyelését kizárólag csak az elemi és gazd. ismétlő iskolai tanulók végzik, bővebb értesítés hiányzik. Pedig úgy tudjuk, hogy a perlaki faiskola nemcsak Muraköz de Zalavármegye egyik legrendezettebb és legszebb faiskolája. A faiskola állományának jövőbeni kimutatására felkérjük a faiskola ügybuzgó kezdojét.

A jövő tanév szept. 5-én kezdődik. A beiratások szept. 1—3-ig eszközöltetnek. A »Veni Sancte» 4-én tartatik meg. A gazdasági ismétlő iskolában a beiratások szept. 6 és 10-én lesznek, s a tanítás szeptember 13-án veszi kezdetét.

Ugyancsak Tóth Sándor igazgató teszi közzé a perlaki községi iparostanonc iskola f. tanévi értesítőjét is. Az értesítőből kitűnik, hogy a tanonciskolába beiratott 50 tanuló. Az iskolát a kir. tanfelügyelő és Feyér Gyula ipariskolai szakfelügyelő látogatták meg. Több szaklap és rajzminta lett beszerezve a tanév folyamán. Az iskola felszerelésének feltári értéke 1084 kor. 39 fillér. A tanítótestület 5 tanítóból és 1 hitoktatóból áll. Az iskola bevétele és kiadása 1776.79 kor. volt. — A tanulók közül főlszabadult 6. A jövő tanévi beiratások szept. 6. és 7-én lesznek, a tanítás pedig szept. 10-én veszi zdekétét.

— **Vilamos világításunkról.** Megelégedéssel konstatáljuk, hogy az új társaság költséget nem kímélve, az eddigénél nagyobb gondot fordít a közvilágításra és eddig már két darab új ivlámpát szerelt fel a főtéren

a régi avult szerkezetűek helyett, azonkívül pedig saját elhatározásából és minden ellen szolgálatos nélkül a főtca vonalán 35 db 16 gyertyafényű izzólámpát 32 gyertyafényűre cserélt át. Lényegesen megkönnyebíti a magánlakásoknak vilamos világítással való ellátását is, amennyiben a szükségeselt anyagot tisztán beszerzési áron számítva fel, a szerelési és javítási munkálatokért pedig igen mérsékelt díjat szed, és módot nyújt így mindenkinek ezen kényelmes világítási mód olcsó hozzáféréséhez. Minthogy ezen kedvező körülménynél fogva előreláthatólag szaporodni fog a bevezettetések száma, indokoltnak látszik hogy ezen szándék az igazgatóságok — aki díjtalanul szolgál költségvetéssel — még a nyár folyamán bejelentessék mert a később érkező jelentkezők igényeit az ősszel rendszerint beálló munkatorlóadás miatt esetleg csak késedelemmel tudná a társaság kielégíteni.

— **Tolvaj cselédek.** Novák Erzsébet luttlenbergi illetőségű cselédnő közelebről meg nem állapítható időben Gut Béla helybeli lakos kárára 53 korona 50 fill. értékű ruhaneműt lopott el.

Csurin (Hren) Mihály volt nyiresfalusi lakos pedig f. hó 6-án Jalusics János nyiresfalusi lakos, szolgálat adójától 70 kor. kézpénzt idegenített el. Mindkét tolvaj cseléd a helyi kir. járásbírósnak átadatott.

— **Kinevezések** a helybeli posta és távirda hivatalnál. A m. kir. posta- és távirda elnökgazgatója kinevezte Kengyel István posta- és távirda gyakornokot posta- és távirda tiszté a X. fizetési osztályba, Szilágyi György és Heinrich Oszkár posta- és távirda segédlisteket pedig posta- és távirda segédellenőrökké a X. fizetési osztályba, Hadrovics Ferenc és Meszárics János posta- és távirda szolgákat posta- és távirda altisztekké.

— **Versenytekedés.** A »csáktornyai kedélyes tekéző-egylet» f. hó 9. tartotta versenydobó estélyét a Horváth Géza féle vendéglő kerthelyiségében. 17 nyeremény volt a melyeket a következők nyertek: 1. egy hordó sör (elfogyasztotta az egész társaság) első nyeremény egy utitáska: Benedikt Béla, második nyeremény egy sétatálcza: Cvetkovics Antal, harmadik egy botsernyő: Nuzsy Mátyás, negyedik egy doboz finom szivar: Kummert Sándor ötödik egy dohány, asztal Binder Károly, ezüst szivarka tárcza: Premez Miklós, egy pénzlárcza: Petrics Viktor. Különféleket: Prostenik Gusztáv, Plichta Béla, Cekorics Kálmán, Kopjár István, Masztanak József, Marics Ottó, Meider Albert, Pecornik Ottó, Dr. László Béla, Strausz Miksa.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Wollner Márkné urnót f. hó 6-án igazgatóságomban megsértettem. Ezt őszintén sajnálom és a nevezett úrnőtől a sértésért bocsánatot kérek.

Csáktornyan, 1908. július 7-én.

Földes Mór.

*) E rovart alatti közlöletéért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

GŐZEKÉVEL

aratás után gazdasági
mély szántást, valamint
rigolozást szőlő alá ké-
— ső úszre elvállal —

WOLFFERNŐ

gőzeke bérszántási vállalkozó.

BUDAPEST — KELENFÖLD.

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarekom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cina je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

I to je ně v redu!

Već človek nikam nemre iti, gde bi se rad malo iz poštenimi ljudmi z išel i znjimi razgovarjal, ar sva mesta su puna iz decom. Človek nebi rada po imenu s pisal ove nemarne roditelje, ki si nit tuliko nepaziju na decu, kak na onoga psa, šteri njim na grunt pazi; ar, da se na je, pak ga privežeju. Dečec, komaj kaj malo je, nit se neprekriži, dene žlicu doli, i izdraven odbeži v krčmu na kuglinplac. I onda je tam čisto do kmice, večer do 8—9 vur. No dragi roditelji, dopustite mi, to je ni red. V jutro navadno spi kak dugo oče, i malo gda ide k službi božji; ako ide, onda se takvi dečeri razideju tam po krčma, ako pak ipak v cirkvu dojdeju, tam spacijju još druge ljude, vu njivoj pobožnosti. Vi nje ne vidite, ar zna, gde vi v cirkvi stojite, nego se pred vami skrjuje, onda pak drugi ljudi moraju tam zbog vašega zločestoga deteta trpeti, dostup i grešiti. Odvečer već nit jeden dečko nejde k službi Božjoj, nego svi od maloga do velikoga na kuglinplac.

Ali to ipak nebi smelo biti. Ako se vre nebojite od zakona, ipak bi se morali bojati — Boga! Sedmi den — je človeku od Boga ostavljeni i određeni najprvič na službu Božju. Nadalje, da se onda počine i da svoju decu, ar delaten den nema časa, da nje vezda navučava. Zakaj se anda ravno v svetek razbežite tak, da nigdar nišće nezna jeden za drugoga.

Vi matere, ako vidite, da otec svetek drugoga posla ima, dvaput bolje pazite na decu, i najte je pustiti z doma. Ostri, jako

ostri budite vu tom. Kak puce moreju biti doma, ravno tak bi morali biti i dečki. Kaj mislite, samo pucu je treba čuvati od nesreče a dečke ne? Kak ja vidim, vi se još veselite tomu, da su dečki samoladni, nepošteni. Zato vas nit nemre nišće na red, na dobro, pošteno življenje navučiti. Vi se samo sudca bojite pak žandarov, od svoje volje nikaj nečete napraviti, i nikoga nečete nasledovati, makar je i dobro kaj bi morali vćiniti. Je, na pitvinu, tam vas ně treba jako nanje jemati.

Kaj bude iz ovi dečkov, ki se već nikoga nebojiju?! Ovi znaju, da je drugi ljudi biti, bantaviti nesmeju, otec, mati ili zbog velike nemarnosti, ili pak kak sam predi rekel, da još rad imaju, ako su njimdeca samoladna, ne da je nebanjujeju, nego, ako kakvoga kvara napraviju još se zanjega zeme, pak još negda i k fiskarijušu ide, da košta kaj košta, on svoje deče neda, makar bi angel z neba došel pak bi ga štel kaštigati. — Takvi je tu najveć ljudi naraslo, i takva su njim deca. Zakaj pak tak težko napredujemo vu gospodarskom poslu, ako ne zbog toga, ar si otec, gospodar pri hiži nezna reda držati.

Velim, zabadav bi se štel tak svetek odvečer človek malo razgovarjati, svigdir su deca. Imamo dobru varmegjinsku naredbu, da deca v krčmu, nit na krčminski grunt nesmeju hoditi. Što to zadržji? Pri nas nišće. Niti krčmar, nit poglavari, nit roditelji. niti deca Veli se 50—200 kurun strofa bi moral platiti, šteri črez ov zakon dela. Ja sam još nigdar ně čul, da bi još gda vu celom Medjimurju zbog toga kaštigani bil. Nigdě

pak ně zagrěšiju proti tomu zakonu, kak ravno pri nas.

Kaj se anda tam na kuglinplacu ovi dobri tepci igraju? Dost ji se niti ne igri, ipak ovi par fillérov, kaj je imel zgubi. Tak, kak oni med sobom to već veliju, da »secaju« čene drugomu, ili na drugoga; jeden veli, da će zrušiti rečemo tri kegline, a drugpak veli da neće, ovak se vadljaju za pei neze. Gdě si pak ovi šmrklivci peneze pribaviju, da se svaku nedelju kuglati, ili tam secati moreju? Dost žalostno, nešterim roditelji daju. Kak s težka su mu dali, dok je v školu hodil na teku, na peru par plérov, i najvišeput mu je učitelj dal fillera na takve stvari, kaj mu on nigdar ně povrnul; pak kak mu more ve otec ne par fillérov, nego i 10—20 fillérov dostput i kurunu mu da, da se more tam igrati, kuglati. Takvo deče vidite nit knige nebi bilo imelo, ako mu učitelj zabadav nebi bil dal knige. Otec je mogel reći, onda rajši naj nede vu školu, ako bi mu ja i knige moral kupiti. Kak s lehka mu ve daje na karte, pak na kuglanje. Gdě pak ovi zmorejju peneze, šterim roditelji nedaju, ili njim nemreju dati. Skorom, da je nit ně, da bi človek spisal, nego zato očem, ar si mislim, da ove ipak nešći tam bolje na brigi bude imel, pak je bude javil, ili njegve roditelje opomenul, da si budu na njega bolje pazili, da se nebi deče čisto pokvarilo, da se nebi privićil na to, da bi ovak zlo kaštiga postal občini a žalost, i špot svojim roditeljom Vidite ovi lopovi krađeju, pak ovak si pribaviju na nedelju ili k svetku peneze.

Sram, špot za celu občinu. kaj človek

Z A B A V A.

Čudnovata glava.

Ima ljudih, koji tvrde, da su današnje škole za mačka. Dieci se puni glava sa raznim nepotrebnimi stvarima, gde bi ipak bilo dosta za siromaškoga seljaka i meštra ili težaka, ako zna jedno malo čitati i pisati i računati; a sve drugo je bedastoća, i jeli sad netko zna gde se rode jopci, jeli u krčmi ili u Afriki i u koja gnjezda kukuvača najradje svoja jajca zleže, to sve je stvar nepotrebna — on pravi brus, brusanović major.

Takov je bil do ne dugo takajše Križnjak iz Zmušenca.

A opet ima ljudih, koji su toga mnjenja, da pri napredku, kojeg je znanost u našem stolietju načinila, pri iznašastjih i odkrićih, koje se broje na stotine, nebi smela niti škola zaostati. Sa a, b, c i jedan krat jeden, se nemože daleko dojtii, i ovak je anda škola, koja nas pušća u čudotvorna diela narave i njezine skrovne zakone za-

luknuti i koja nas onda uči ove zakone narave za naš svakdanji život upotrebljivati, dobra stvar te se mora svimi silami uzdržavati i podupirati.

Takov pak sam ja, i da nisam na krivom putu, već da u tom imam pravo, posviedočil mi je proti svojoj volji sam Križnjak iz Zmušenca.

Križnjak je siromak — veliki siromak, koj u štali nema niti repa, ali zato ima u sobi šest kričećih diećinskih gubčecah, i ove bi oš neka nuz sebe i svoje žene, svojom malom zidarskom plaćicom barem tri krat na dan hranil, a još k tomu i u zimi, kada zidarija tak ide kak vura bez kotačah,

Ja mu za to rado odprašćam, da je više krat zle volje kak pes vzdencu i da glavu više krat pusti viseti kak osel na deždju; ali da se suprotstavlja zakonom i naredbam te svoju diecu nepošilja u školu, toga mu nemogu odprostiti, pak makar mi se molil, koliko mu drago. U onom vrtu, u kojem raste vračlvo proti nevolji, raste takaj koren marljivost, pobožnost, zadovoljnost, ljubav bližnjega i mudrost, a to se nesme nogami gaziti.

Kada bi Križnjak jednoć došel u varaš gde se je baš veliki sajam obdržaval te je na pijacu vladala, kak navadno, larma da je čoviek mogel ogluheti, a gluhomu bi se mogla opet vuha otvoriti, a siromaka zidara su sad od ove strane, sad od one gurali i simo tamo narivali, dok je na jedan krat pred niekom daščarom stal, u kojoj bi se usled vani višečega kipa i riećih kričećog komedija vani pred vratu, koje je svakoga mimo idućega za rukav pograbil i za zaviesu vlekul, imal nahadjati i videti podpuna živa čoviećanska glava, koja bez daljnog tiela sama na srebrom i zlatom vezenom vanjkušu počiva, svakoga gleda, šnjim se spomina, cigaru puši, tubaka šnoša, kiše i još dapače svakomu za jeden sekser njegovu budućnost prorokuje.

No — Križnjak se je izbilja jedno malo odviše na glavu vudril, kad je najme na glavu opal, pak je to sve držal za čistu čistenu istinu te su mu pričeli i lasi u vis rasti, kad je nutar stupil i tu izbilja na tronožnom stoleku videl na vanjkušu liepu diećecu glavu plavih (blond) lasih i modrih

tam videti mora. 13—14 lët stari. i još mlajši dečeci se igraju, kuglaju tam s obćinskimi poglavari skup, i ovi nĕmaju srama, da od ovi šmrklivcov peneze dobivaju. Obćinski poglavari su, pak secaju na kurune, šteromu groša, šteromu seksera, pak tak duĝo secaju, dok sve peneze pobereju od ovi nesrećni i zgubljeni dečkov. Pak zakaj nam je onda varmegjinska naredba, ako nit poglavari nećeju zadržavati, nego još mortli sami vabiju decu v krĕmu na kuglinplac.

Mi prosimo g. sudce, naj se osvedoćuju, ali stvar ovak stoj!

Pak varmegjinske odbore prosimo na to, da kak je prepovedano na karte se hazardirati, naj takaj na varmegjinski sednici zrećeju i naj daju vun takvu naredbu, da na krugljani secati, kaj takaj nije drugo, kak hazardiranje, ni smeti; i takov, ki proti tomu zagrĕši, oštro kaštigani naj bude. — Na dalje, kak znamo, mi dost dobre naredbe imamo, samo rĕdko što i da na nje kaj, na varmegjinski sednici bi morali zreći, da obćinsko poglavarstvo, na terh onomu, što kruglanu ima, mora barem v svetek paziti da se nebi takve pogreške pripetili.

Kaj bi pak još najbolje bilo, kaj to već jezero—jezer dobroga srca ljudi komaj čeka, i kaj jedanput ipak zakon bude, ar dobroga nakaneja i pravićni ljudi to tak jako hoćeju imeli, to je: v nedelju i svetek naj zaprte budu krĕme.

Kaj budete onda delali, vre vam povĕ plebanuš, notarjuš, učitelj, šteri već komaj čekaju, da bi nje nasledovali, da bi njiive navuke zadržali. Bog daj, da se sćim predi spuni njiva želja!

KAJ JE NOVOGA ?

— *Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim tertalu predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Žetva.** Letošnja vrućina je na hitroma dozrelila silje. Po pravim redu se je žetva vĕk po Petrovinu započela, a letos su već jeden tleden predi počeli žeti. — Kaj se zrnja tiće, od jedne strani ovak čujemo,

a od druge onak. Vu našoj varmegiji je po srĕdnjem obrodilo. Pĕnica je dosti lĕpa, nego hrž je po mestah drobna i spita. Mi vu Megjmurju išće moremo biti zadovoljni, da je baren po srĕdnjim obrodilo, ar je su mesta gĕd žetva nikaj nije vrĕdna.

— **Od mrtvi se je gori stal.** Soldati vu kasarnah, imaju stare navade, koje svi, s velikom svećanostjum obdržavaju. Tak i onoga dneva koj je sto dni predi, nego bi dimo išli, stari soldati posvetiju. Črue liste daju druknuti, na koje su kajkakve norije napisane, pak to dimo roditeljom svojim pošleju, da za 99 dni dimo dojdemo. Takvoga lista je i jeden bečki dečko poslat dimo. List je magjarski bil napisani, a siromaki švabi su mislili, da je njihov sin med soldati vumrl. Odmah se mu pelaju na sprevod, vu črni opravi su spravljani, i strašno se plaćeju. Gĕda su pak se već na mesto, do mrtvoga dopeljali, nje-ga su živoga ktomu išće zdravoga i veseloga našli. I bečki su se jako raduvali, da su svojega mrtvoga, živoga mogli videti, a ovoga 100-ga dneva su s velikom radostjum obslužili. — **Ve da ovo pišemo dojde nam vu pamet, da se je i pri nas spodobno pripetilo.** Iz Drávavásárhelya je jeden soldat vu Komáromu. Ovaj je ravno tak napravil, kak i on bečki, da je poslat črnu kartu roditeljom i rodbini, koja je bila puna s norijami. Nebom vidla ja već svojega Gjureka, krići mati i plaće se neprestano, dok su njoj to drugi nĕ rezolnaćili, da se je sin od mrtvih gori stal.

— **Vtopil se je.** Kemes József 16 lĕt star dečko, iz Börönda je mlajšim bratom Pavlom krave liral na pašu, vu šumu. Velika je vrućina bila, nĕ daleko je bil jeden potok, i József odluči da bu se kopal. Mlajšemu bratu Pavlu je ostavil marhu a on pak otide vu potok. Nazaj ga duĝo ne bilo, bratu se je to ne vidlo dobro, odtira dimo marhu i povĕ roditeljom. Ovi ga idu iskat, opravu su našli na bregu, a njega nigdi. Idu dale, onda ga stopram najdu vu vodi, vun ga potegneju mrtvoga.

— **Strelil nju je.** Strahovita nesreća se je pripetila vu familji Sárközi Mikloša polskoga štukara iz Gulácsa. Otec je doma ostavil dvoje dece, koji su vu igrači do nabitoga revolvera došli. Pet lĕt star deček je

tak duĝo škrta! revolvera, dok se je spu Kugla se je tri leta staroj pucki vu gl zapilila, i odmah nju je vmorila.

— **Cug nju je zgazil.** Od Légr proti Zákánju je cug, prošle dneve je ženu zgazil. Ova je neĕak pred cug do čiprem je mašinist odmah, kak nju je s rezl mrućvaril, da su nju niti ne mogli poznati što je.

— **Krvava zabava.** Na Petrovo njih je vnoĝo zabavljalo vu gulyács krĕmi. Birov, prisežniki i najbolši gazdi pili aldomáša i veselo su vinćekovali. Ve okoli desete vure je rano vu ovu krĕ došel, Canka János zvani, svadljivi čov Odmah se je s celim društvom hapil s diti Na to zgrabi vun iz zĕpa kusturu štel n u je nekoga opićiti. Vu veliki krĕmar pograbi revolvera, i strii ovu svadljivcu vu črevu. Na pol mrtvoga su nesli dimo, i jako teĝko da bi se već na koga s kosturom mogel postavlati.

— **Koji su čez gleize hodili.** Iliuša 9-ga su bili dva drávavásárhely ljudi, pred kraljevskim kotarskim sudu raditoga, da su 15-ga juniuša, na čakovš kolodvaru prek čez gleize išli. — Hatar redar, kojemu je dužnost paziti, da se kove pogreške nenapraviju, odmah je na odgovornost pozval, i javil je celu st kraljevskom kotarskomu sudu. Juliuša 9 je bil sud, na kojim su dotićni pripoz da su pogrešku učinili, ali dodali su kton da su oni nĕ znali, da se čez gleize nesli hoditi. Na temelju ovoga valovanja, je k ljevski sudec nje odsudil na najmen kaštigu, svaki je platil 3—3 korune. Ovoj maloj kaštigi uzrok je i to, da dotićni pokorno se ponášali pred radarc kaj i on sam sud, za plemenitu svojst vzeme. — Iz toga si moreju zeli prin i naši štovani čitatelji, da bi kad čez gl ze hodili, kajti je to oštro prepovedano. Suprot tomu, se jeden Varga zvani trgov iz Soprona, zaradi svoje grobijanščine, mo nadjati, da zbog ove pogreške, najmenje K. štrofa, i 10 dni rešta dob!

— **Mladi grešnik.** Vu Zalaegersze pri Hochberger László šnajdaru, vu Rákó vulici, su lĕpe hlaće visele na vratu. Jed mladi dečko je stal pred stacunom, i pre

očih, koja je dapaće i liepo, razgovetno i pametno govoriti znala.

I ta preko miere mudra glava je znala na vlas povedati koliko gumbov ima Križnjak na lajbecu i koliko je toćkih opalo kad je dvie kocke po stolu pokoturnul, makar da joj komedjaš nije dal na onu stranu gledati. Takodjer je glavi u usta vteknjen falatĕc medenoga kolača, kojega je i pojela, a komedjaš je obćinstvu na dugom i kratkom pripoviedal, kak je ta glava maloga štroška i da joj je ovakov mali falatĕc medenog kolača na dan preko prekomce dosta za uzdržavanje, a drugo nikaj niti neće jesti.

Križnjak je slobodno onamo gledal širokimi oći i zijal... izbilja tiela nije nigde bilo, glava je sama na tronožnom stoleku stala, a nije niti moguće bilo, da bi glava bila imela dalje vrat, prsa i ostalo tielo, jer tronožni stol je stal u sredini sam, daleko od stienah kolibe a nije niti iml kištu niti ladleka, u kojega bi se tko mogel zavleći te na stolek porinjenom glavom obćinstvo zavaravati.

Tu si je sad Križnjak pričel cielu tu

tajinstvenu stvar na svoj način promišljavati, kada je iz kolibe otišel, a još više ga je zauzimalo, kad je pred ulazom kolibu, vani videl gospodina japeka i gospu mamicu, kak takaj nekoju bratju i sestru, unutra vidjene glave, okolo stoleka sedeli te baš dobrim apetitom finu pećenku jesti i liepo rujnim vincem zalievati.

»To sve zasluži u nutri glava, a sama netreba nikaj više, kak falatĕc medenoga kolača na dan!« — Misil si je Križnjak; — »moji pako zamuranci kriće podjednom za kruhom i krumprom te podjednom odpiraju kljune, kak mlade lastavice u gnjezdu pod strohom, kad im stare u blizinu dolete, a ja je već nemogu zadosta našopati, pak makar se s mojom zidarijom hoću razdreti!... Da bi tielo bez glave moglo živeti, toga nevierujem; jer zakaj bi onda sud zloćincu glavu dal seći? Tim, što im se glava odsieću, vzeme im se život, anda mora život u glavi biti. A sada sam na vlastite oći videl, kak more glava bez tiela živeti, pak pri tom dobro izgledati i deset krat — sto krat više na dan zaslužiti, kak

nas koj, pak makar se napnemo glavo rukami i nogami.«

Takove misli su obhadjale Križnja na putu domov, te čim je kućni prag pri koraćil i sva njegova dieca mu u susi došla sa svojimi dietinskimi pitanji, jeli nje je kaj donesel, kaj njim je donesel i j je toga puno, odlučil je u sebi za stari. On će ovih danah jednomu od svoje die to nepotrebno tielo od glave odrezati, za čĕ onda je sve ona glava zadržavati, za p ĕnku i vino se skrbeti, kak je on to velikom sajmu na svoje vlastite oći vid!

Pošto pak je ipak bil čoviek dobroj srdca te se je nad potajnim rezanjem tiel od glave sgrazal, to je on dieci doma n kratko i duĝo pripoviedal, kaj je sve kolibi na sajmu u varašu videl i to je ta sjajno i zavedljivo znal pripoviedati, a na me o medenom kolaću, to su mu se odma dobrovoljci prijavili, a najme pak, kad s čuli, da glava u kolibi je vesela i posv dobre volje pila, jer onda to rezanje ni nemre boleti, anda se je već svaki vesel i se ponudjal, medenom kolaću za volju ve I Križnjakovo je poslie duĝeg nag

ledaval vun obešene hlače. Nad tēm si je zdihaval, da bi barem i on imel jedne takve hlače. Ali peneze je ne imel, da bi si nje mogel kupiti. Nekaj velikoga i sigurnoga si je premislil, pak si je samo zel jedne hlače, i otišel s njimi. Ve iščuju ovoga grešnika, koj si je hlače, bez penez, prisrbrbel.

— **Za Pölöske i Pötréte** pogorelce sledečih su darovali:

Réthát. Vinkovic György 10 f. Hoblai Jakab 1 K. Hoblai Ferenc 50 f. Novák Mihály 10 f. Kosz Mára 10 f. Hoblai Antvi 20 f. Breznicsár István 30 f. Zagánec István 30 f. Hoblai Tamás 20 f. Jalsavec János 20 f. Topolkó Márton 20 f. Kozsmács Ferenc 20 f. Gojnik Márton 30 f. Komper István 12 f. Topolkó István 8 f. Vurucics Mária 4 f. Vinkó Antal 12 f. Gojnik Antal 20 f. Jalsavec Mihály 40 f. Topolkó Imre 1 K Vinkó Iván 4 f. Kegya Iván 10 f. Vugrinec Mihály 20 f. Radikovics András 8 f. Babics Imre 10 f. Le-csek György 8 f. Radikovics Ilona 8 f. Major János 12 f. Gojnik András 20 f. Jalsavec Pál 32 f. Jalsavec István 20 f. Topolkó Ferenc 20 f. Lusztik Kálmán 30 f. Sella József 8 f. Szerpák Dóra 8 f. Novák Imre 20 f. Fanzsol Iván 20 f. Kovacsics Manka 10 f. Szerpák Fülöp 8 f. Nagy András 12 f. Bogdán Iván 12 f. Levacsics Mátyás 8 f. Zagánec Mára 12 f. Mezga András 20 f. Kozmács György 8 f. Navinics Imre 12 f. Navinics János 12 f. Navinics István 28 f. Navinics György 62 f. Goricsánec István 4 f. Szerpák András 12 f. Szerpák Ignác 4 f. Mungyár István 20 f. Breznicsár Pál 20 f. Premus András 10 f. Varga Mihály 80 f. Tekanya József 10 f. Hoblai István 40 f. Topolkó György 1 K. Vamplin Bálint 40 f. Se skup 13 K. 80 f.

— **Ogenj na ministrom imanju.** Iz Székesfehérvára pišuju, da je na Gróf Zichy Aladár ministra, na sárszentmikloškim imanju, juniúša 30-ga odvečer strašen Ogenj se je od cuga pripetil, tak, da je žereča iskra iz cuga, na išče nē pokošenu pšenicu opala, i vužgala nju. Na sreću, da su ognja taki spazili i dobežali na pomoć, ali dok su pšenicu se okoli podorali, je već za 25 mekoti pšenice do kraja zgorelo.

varanja pristala na to rezanje te se je zaključilo poslie čina, po svietu okolo tu odre-zanu glavu pokazivati i neizmerno mnogo novac zaslužiti.

Sva sreća je bila, da dieca dana toga odrezavanja glave nisu mogla dočekati, pak su onda, makar da im je otac strogo prepovedal o tom ikomu kaj pripoviedati, ipak sve izklaferala.

Deset godišnji Gašpar je bil odredlen za hranitelja obitelji i zato je vodil svoje noge za zadnji krat na šetnju okolo po Zmušencu pak je svakomu, koj bi ga hotel bockati znal odgovoriti, da će im on već svima skupa prorokovati, kad mu otac tielo od glave odreže, te će se on onda samo mēdenimi kolači hraniti i neizmerno maogo novac zaslužiti okolo po sajmovih.

I ovak je ta ciela stvar doprla i do staroga gospodina školnika, pak jer je on svoje ljude poznal i znal, da bi Križnjak to sve mogel učiniti, a Križnjakovica, da nije niti za las pametnija, odputil se je iz-raven knjim u kuću, gde je nje na red pobral i tak zaprietil veliku nesreću.

A jeli bi to moguće bilo, da je Križnjak u školi i nekoje tajne iz narave učil, i da k toj cielej copriji nikaj nije treba, kak dva zgodno u stolekove noge postavljena zrcala.

Križnjak sada pošilja svoju diecu marljivo u školu, a to je vrlo dobro i pametno, jer on sad priznaje, da ga je sam Bog čuval, da nije u svojoj bedastoći i zločin počinul.

Em. Kollay.

— **Otrovani doktor.** Iz Londona pišuju, da jeden Wilson zvani doktor je od čemera vumrl. Ovaj doktor je jednu kupicu pive spil, i za čas je mrtev postal. Od kraja su mislili, da se je sam hotel sfondati, ali potlam se je stopram saznalo, da je to jeden drugi čovek napravil s njim, čiju je ženu isti doktor vračil, pak nju je ae zvráčil, nego je vumrla.

— **Norija tolvaja.** Zdrave norije ima on tolvaj koj je ve nē dugo vdrl vu jednu hižu, ali žepa si je pak ipak slabo napunil. Ovaj tolvaj, si je za dužnost držal, da barem s nekoliki — rećmi građulira ovomu gázdi, gde je tak na suho dero trefil. Tam se našel jednu mašinu za pisati, pak je njom sledeće napisal:

Postuvani gospodine, dragi kollega! Vu hiži sam vam nikakvogá reda ne našel, pak stoga si mislim, da niste niti gospa, niti frajlca, ali iz ovoga opet opet do toga dojdem. da vnogo dele morete imeti, a k tomu pak vam gratuliram. — Stolovu kištu sam vam spraznil; 1 frank i 75 centi su bili nutri. To je jako malo za moje noćno delo, zato sam si nekoliko vaših pismah sobom odnesel. Mašinu vam ostavim, ar ja dobro znam. kak je to težko takve stare mašine prodati. Odprostilemi dragi kollega, da si lista nebudem s imenom podpisal, ali se niti najte strašiti da bi vas već igda pohodil. Pohižtvo vam je malo prestaro, iz med toga sem nikaj nē našel, kaj bi vredno bilo odneeti.

— **Položaj težakov vu Ameriki.** Kak iz Amerike pišuju strašno je ve tam težakom živet. Pri mestrijah slabo ide, dakle pri meštarskim poslu nēmreju dobiti dela. Po fabrikah je namirom menje i menje težakov treba. Ve težaki hodiju bez dela simtam, i prosiju da bi njim što barem kakvo delo dal. Pak i oni koji vu fabrikah delaju, tuliko služuju, da vre od dana do dana preživet moreju, ar najviše pot samo tri dni delaju ne tjeden. Žalostno, da naši ljudi nečeju na poljsku delo iti, veliju da pri tom samo tuliko moreju zaslužiti, da bi živi bili, a nē da bi si kaj prisrbrbeli. Ve se proti domu ravnuaju, radi bi, da bi se na takovim parobrodu mogli dimo dopeljati, na kojem mesto toga da bi platili, bi celoga puta delali zabadav.

— **Koj s svojom krvjom piše.** Iz Pittsburga pišuju, da se je John Smith trgovac, zbog nesrećne ljubavi ove dneve s revolverom strelil. Na glás revolvera su dobežali k njemu susedi, med kojimi je bil i jeden njegov dober prijatelj. Ov se ta žuri k vumirajućemu pajašu, koj je već onda ves bil v krvi, i pital ga je, jeli bi more biti imel kakvu zadnju volju? Shmith na to reće, da ves svoj imelek si materi ostavi. To na hitroma hitiju na papir, i daju mu pero, da bi se podpisal. Od velike slabosti je niti pero nē mogel vu ruke prijeti, a vu Pennsylvania orsagu pak treba da s svojom rukom podpiše testamenta, zato namoći si prsta vu krv, koja mu je iz prsah tekla, i tak s prstom podpiše testamenta. Zatam ne za dugo je i vumrl.

SVAKOVRSNE NOVOSTI.

Kak je razumen pes.

Jako lépi dogodjaj čitamo v jednih novinah od prsa, kak je on spameten. Jenput je jeden stražar vu Walesu s dvěma psi odpravil se čez Tarturan zvanu dolicu, koja stoji med strašno strmnimi bregi. Ran

da je išel mimo jednoga brega, samo se kutura s velikim šumom z brega doli sneg, i zakopal je našega stražara tak, da mu je samo glava stala vun. Njegovi psi su se odmah pograbili, da oslobodiju gazdu ali da su previdli, da je njihovo drbanje zahman, počeli su drkati okolo njega i jen je bolje slivlak kak drugi. Jenput se samo obrneju obedva i bežuju kak stréla doli z brega proti jednomu selu, de je stražarov brat stanuvil. Nesreća se opoldne pripetila i psi su već ob jednoj bili tam, makar je selo tak dalko od brega, da najbolsi pesec 4 vure treba, dok ta dojde. Da su došli psi v bratov dvor, počeli su strašno tuliti. Na to dojde vun gazda s celom familijom i zoveju nje nutri — kajti su spoznali da su to bratovi psi — ali jeden se nē dal nuter, niti hvanu, koju su mu ponudili, ne podehnul. Onda nje počneju dragati, ali psum se niti to ne vidlo, samo su pod jedno tulili. Na to si brat počel premisljavati da tu nekaj mora biti vu stvari, kajti bez svakoga zroka se nej psi tak čudno ponašali. Zeme anda k sebi par mužkarcov i spraviju se na put. Kak su psi spazili, da brat idi za njimi, najenput su veseleši postajali, bežali napre, pak nazaj. Sedem vur su putovali med bregi, dok su došli do onoga de je brat v smrtnoj pogibelji bil. Psi su napre odbežali i podjedno lizali obraza zakopanomu gazdi. Siromaški stražar je omedil ali za čas su ga vun skopali i oživili.

Najžmetneši človek na svētu.

Ne zdavnja je vumrl vu San-Fracisku Henry Morris Kannon zvani čovek, koj je najžmetniši čovek bil na svētu. Ne menje kak 306 kil je vagal. — Na višinjav je nē bil veliki, svega skup 5 suhov i 10 colov, nego na širinjav strašen. Okolo pojasa je 96 colov bil širok. Da je išel v dilen po vulici, svaki čovek se mu vugnul, postal i sklimaval s glavom, tak se mu čudno vidlo ovo truplo. V Ameriki je rodjen i toga 10 let se odselil v Zürich varaš, de je vumrl.

Lexikon.

Nekaj za kratek čas.

Ima prav.

Kaj mora on za čoveka biti, kojega soldackom paradom zakopaju? — pita v kasarni leitnant ov jednoga soldata.

Mrtvi — odgovori na kratkoma soldat.

Šteri je obstreljen?

Waj Geschrieen! — zakr'ci gules, koj je na veliki interes posujoval peneze — Cekin Ferko se je strelil i meni 100 florent dužnoga ostal. — Waj geschrieen! Sebe je strelil pak itak ga mene trefil. Zaj, zaj!

Ako čovek nezna dobro čitati.

Dva palčici su odišli v jen varaš i tam postojuju pred cirkvum, de je na velikim prostoru jeden križ stal, s ovim napisom I. N. R. J. — Kak već to na svakim križu stoji.

Paloc ga gleda, A zatim se obrne k pajašu i veli:

Hé kumek, niti sam ne znal, kaj se mali Jezušek Imre zval.

— **OGLAS.** Vu Pernyáku prodá se jeden lepi grunt, šuma i velika orana zemlja jednom ili višem kupcom. Kupec može odmah čisto pismo dobiti. Vu ovoj stvari propitivati moći se pri Lajos Schvarz, fiškalluša Csák-tornya.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill
Buza	Pšenica	21.50 —
Rozs	Hrż	16.00 —
Arpa	Ječmen	12.00 —
Zab	Zob	15.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	14.60 —
Fehér bab uj	Grah beli	15.00 —
Sárga bab	zuli	12.00 —
Vegyes bab	zmesan	12.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	21.00 —
Tökmag	Koščice	22.00 —
Bükköny	Grahorka	14.00 —

==== **Elsőrendű minőségű** ====
uj zongorákat, pianokat,
 valamint átjatszottakat, igen ju-
 tányosan elad

==== **Schmidt Ede karmester Csáktornya.** ====
 Bármily régi hangszert átcserél.
 788 I—3

Ropogós cseresznyét élvezésre és befőzésre, —
 pöszmétét (egrest) nagyszeműket póstakosaran-
 ként 2.40 Kor.-ért. Üveg szemű spanyol nagy
 meggyet befőzésre 3 Kor. Kajszin barack remek
 szép példányok június 15 től szállítva befőzésre
 és lekvárnak 2.40 Kor., főzelékek vegyessen u. m.
 ugorka-tök-fejes és kell-káposzta-cukor bor-
 só-vaj bab-kalarábé-zöldpaprika-carfiól kosa-
 ranként 2.80 Kor. ismét eladóknak külön áraján-
 latott küld :

Gyümölcskivitel
116. Csongrádról.

Motorvevők figyelmébe!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30
 Ajánlja ugyancsépélési, mint malomüzemre kitűnően
 alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobiljait,
 melyek V. ker., Váci-ut 30 szám alatti gyárban
 bármikor

üzembenként megtehető.
 Teljes
 jótállás
 kifogástalan
 üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!
 13—14 éves fiu is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre

200 db elismerő levél a Magyarországon üzemben levő
 motorokról. 644 24—26

A Rákóczi utcazi házamban levő
 lakás
 mely áll 6 szoba, (felül
 4,alul 2) konyha stb.
 összes hozzátartozóból
 kerttel együtt aug. 1-re
 bérbeadandó.
 Frász Tamás Drávavásárhely.
 Értekezhetni Schlesinger Mór vendéglősnél
 Csáktornya, Rákóczi-utca. 785

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógy- hely a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú ké- nes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdői kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénasavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra, 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

Tanulónak felvétettk egy jo erkölcsű fiu ==
Hirschsohn S.
 fűszer- és kézműáru kereskedésében
 Perlakon. 786

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 68,
 által a legutányosabb árak mellett ajánlatosak:
Locomobil és gőzcsepítőgépek,
 szalmakazalozók, járgány-csepítőgépek, löhère-csepítő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, aszénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szeckavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalomok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

==== **KELEMEN BÉLA** ====
 uri- női-divat áruházában
 egy
tanuló
 fizetéssel azonnal
 felvétetik.
 =====

Göröscsillapító és szélhajtó
hódanyecsöppek
 1844. óta elismert legjobb házszer az étvág emelésére és az emésztés előmozdítására.
Egy üveg ára 1 kor.
 Kevesebb mint 2 üveg (ládával együtt 2 K. 50 fill. utánvétellel) nem küldhető. Kapható:
BITTNER GYULA, gyógyszerárában
GLOGNITZ (Alsó-Ausztria.)

==== **Vadászok figyelmébe.** ====
fegyverek, revolverek
30--50 százalékkal
 olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.
 Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet
 Halászati, vadászati, torna, vivó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.
 fegyver és sportcikkek üzlete.
 Budapest, II. Rákóczy-ut 6.
 Naponta 100 csomagot küldök vidékre.
 20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.
 607 26—52

A Széchenyi utcában 4 szoba,
 konyha stb. mellékhelyiségekből
 álló lakás 1. évi október hó 1-től
kiadandó.
 Bővebbet Kristolics Károly ka-
 lapüzletében Csáktornya. 7911—0

755 9—50
4 miniszteri jóváhagyás.

- 1.) A berlini földmívelésügyi miniszter úrtól II/20 07.
- 2.) A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20 06.
- 3.) A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/13 07.
- 4.) A berlini földmívelésügyi miniszter úrtól X/15 07.

„RATIN” mint legbiztosabb egér- és patkányirtószer van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.
 1 adag pathánybacillus 3 hónapra; 1 adag egér-bacillus 1 hónapra 80 fillér.
 Prospektus kívánatra ingyen. — Nagyobb területen az irtási garanciával elvállalja
 „Ratin” bakterológiai laborató-részvénnyársaság
 magyarországi vezérképviseletje és egyedárusítása
HAAN BÉLA
 Budapest, VII., Rottenbiller-utca 26/8.

Hirdetések
 felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Pollák Bernát

órák és ékezetes

Varaždin, Ferencz József-ter.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Hirschl Ármin kárpitos és diszitó

VARAŽDIN.

Elvállalok és pontosan készítek bármily

kárpitos munkákat

úgy lakáson, mint műhelyben.

Allandóan nagy raktárt tartok kész díszes és egyszerű

butorokban.

Hirschl Ármin

Varaždin, Posta-utca 2.

795 2-4

JURNICS ANNA képesített okleveles zongoratanító

mérsékelt díjért órákat ad Csáktornyan.

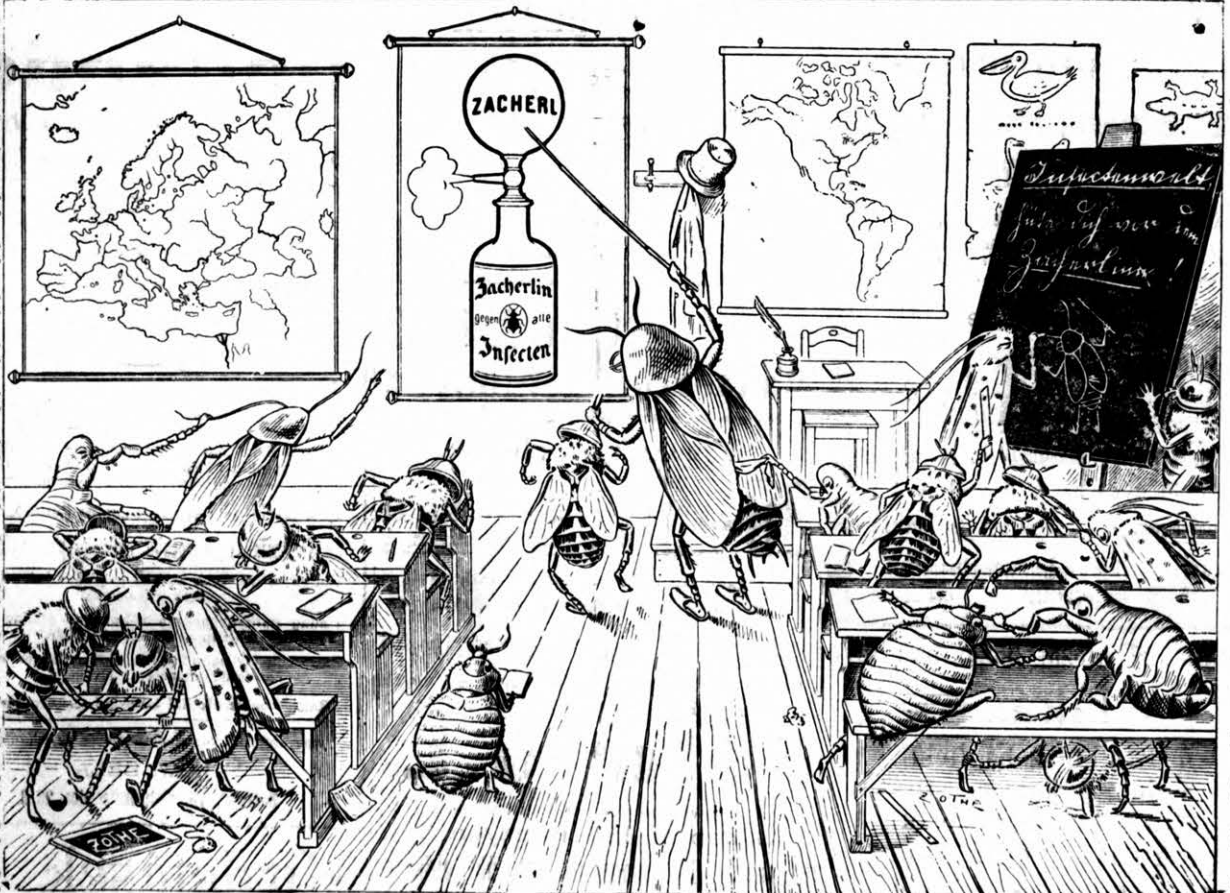
35vebbel Varaždin Gajgasse No. 6.

790 1-3

Egy 3 szoba, konyha stb. összes hozzátartozóból álló

lakás, kiadó.

Tersztenyák Bódog, Széchenyi-utca. 781

Ennélfogva mindenkit a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomtatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljék a »Zacherlin« névre.

A tisztességes becsületes kereskedő éberan ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT” kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatunot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

728